

**PERSEPSI GURU TERHADAP
PUSAT KEGIATAN GURU (PKG)**

**Tesis ini diserahkan kepada Sekolah Siswazah sebagai
memenuhi sebahagian daripada syarat – syarat pengijazahan
Program Ijazah Sarjana Sains (Pengurusan)
Universiti Utara Malaysia**

Oleh

Mohamad Fauzi Bin Ahmad

Disember 1997

KEBENARAN MERUJUK TESIS

Tesis ini dikemukakan sebagai memenuhi sebahagian daripada keperluan Pengijazahan Program Sarjana Sains (Pengurusan) Universiti Utara Malaysia (UUM). Saya bersetuju member-i keizinan kepada pihak perpustakaan UUM untuk mempamirkannya sebagai bahan rujukan umum. Saya juga bersetuju membenarkan sebarang bentuk salinan sama ada secara keseluruhan atau sebahagian daripadanya bagi tujuan akademik dengan syarat mendapat kebenaran daripada penyeha saya Encik Hasbullah bin Ashari, ataupun semasa ketiadaan beliau, kebenaran tersebut boleh diperolehi daripada Dekan Sekolah Siswazah.

Sebarang bentuk salinan, penerbitan atau penggunaan ke atas keseluruhan atau sebahagian daripadanya bagi tujuan komersial atau membuat keuntungan adalah dilarang sama sekali tanpa kebenaran bertulis daripada penyelidik. Di samping itu, pengiktirafan kepada penulis dan juga Universiti Utara Malaysia perlulah dinyatakan jika sebarang bentuk rujukan dibuat ke atas tesis ini.

Kebenaran untuk menyalin atau menggunakan tesis ini sama ada secara keseluruhan ataupun sebahagian daripadanya hendaklah dipohon melalui :

**Dekan Sekolah Siswazah,
Universiti Utara Malaysia,
06010 Sintok, Jitra,
Kedah Darul Aman,
MALAYSIA**

ABSTRAK

Penubuhan Pusat Kegiatan Guru merupakan **satu** langkah penting dalam penyediaan prasarana **bagi** meningkatkan kualiti pendidikan di sekolah – sekolah. **Justeru** itu, **ia** **talah** dirancang untuk membantu guru – guru menghadapi cabaran dan tuntutan **baru** berikutan dengan perubahan dalam bidang pendidikan Namun begitu, ramai pengkritik pendidikan melihat Pusat Kegiatan Guru ketika **ini** tidak **dimanfaatkan** oleh guru – guru sepenuhnya. Jadi, **tujuan** kajian **ini** dijalankan **adalah** untuk melihat **sama ada** persepsi guru terhadap Pusat Kegiatan Guru mempunyai kaitan dengan kritikan **ini**.

Kajian **ini** menggunakan kaedah kualitatif dan kuantitatif. **Ia** melibatkan **analisis** deskriptif dan inferensi. Seramai 341 orang responden dari 54 buah sekolah (iaitu 38 buah sekolah **rendah** dan 16 buah sekolah menengah) telah menyertai kajian **ini**. Mereka **ini** mewakili **ahli** **bagi** 5 buah Pusat Kegiatan Guru di Seberang Perai **Utara**, Pulau Pinang.

Dapatan kajian **ini** menunjukkan **terdapat** hubungan yang **positif**, kuat dan signifikan di antara persepsi guru terhadap Pusat Kegiatan Guru dengan a) faktor **persekitaran** dan kemudahan b) faktor sikap guru c) faktor **kursus / latihan** dalam perkhidmatan dan d) faktor pentadbiran pendidikan. Selain itu, **faktor demografi** **juga** telah dikaji secara deskriptif. Kajian menunjukkan jarak bukan menjadi faktor penentu untuk guru- guru melibatkan diri di **Pusat** Kegiatan Guru.

Berdasarkan kepada dapatan **ini**, beberapa cadangan **bagi** meningkatkan penglibatan guru – guru di Pusat Kegiatan Guru akan dikemukakan kepada pihak pengurusan pusat tersebut untuk tindakan selanjutnya.

ABSTRACT

The setting up of the Teacher Centre is an important step towards preparing the infrastructure to upgrade the educational qualities in schools. Hence, it has been planned to equip teachers to face problem and new requirement in accordance to changes in educational field.

Even so, educationists criticize that Teacher Centre **nowdays** has not been fully utilised. So, the aim of this research is to look into the teachers perception towards Teacher Centres related to these critics.

This research comprises the qualitative and quantitative methods. It involves the descriptive and inference analysis. A total of 341 respondents **from** 54 schools (38 primary schools and 16 secondary schools) took part in this survey. They represent 5 Teacher Centres.

The survey carried out shows positive , strong and significance relations between teachers perceptions towards Teacher Centres with a) The enviroment and infrastructures. b) Teachers attitude. c) Courses / service training factor and d) Educational administration factors.

Besides, the demographic factors had been carried out descriptively. It shows that the distance is not the key factor to teachers to be actively involved at the Teacher Centres.

Based on this outcome, several suggestions to upgrade the involvement of teachers at the Teacher Centres will be submitted to the management authority for further actions.

PENGHARGAAN

Alhamdulillah, syukur ke hadrat *Allah S. W.T.* dengan limpah rahmat dan inayah – *Nya*, penulis dianugerahkan kekuatan dan petunjuk dalam usaha menyempumakan kajian ini.

Melalui kesempatan yang terluang ini, penulis ingin merakamkan setinggi – tinggi penghargaan dan ucapan terima kasih kepada semua pihak yang telah sudi menghulurkan budi dalam membantu penulis menyiapkan kajian ini, terutama :

Encik Hasbullah bin Ashari selaku penyelia tesis yang telah banyak memberi teguran, cadangan, bimbingan, serta dengan tekun dan ikhlas membaca, menyemak dan meneliti penulisan ini.

Encik Asmat Nizam bin Abdul Talib di atas tunjuk ajar dan pandangan beliau yang begitu berharga, khususnya di dalam bahagian analisis data dan perbincangan kajian bagi tesis ini.

Dr. Ibrahim Bajunid (Pengarah IAB), *Encik Zulkifli Bahari* (Pengarah IAB Cawangan Utara), *Profesor Madya Dr. Ibrahim Abdul Hamid* (Dekan Sekolah Siswazah UUM) dan pensyarah – pensyarah yang telah mencipta dan memberi ruang kepada penulis untuk meneruskan cita – cita dan perjuangan menimba ilmu yang masih belum selesai.

Encik Abdul Halim bin Saad (Penyelaras PKG Penaga), *Encik Ishak bin Ismail* (bekas pegawai di PSPN Pulau Pinang), *Encik Rosli bin Ishak* (Guru Sekolah Menengah Bakti, Tasek Gelugor, S.P.U), Guru – Guru Besar, Pengetua – Pengetua dan guru – guru yang terlibat dalam kajian ini. Begitu juga rakan rakan dari kohort 4 terutama *Mohd. Roodzi bin Aziz* dan *Jasni bin Ismail* serta sesiapa sahaja yang namanya tidak disebut di sini yang telah member-i pertolongan bukan sedikit kepada penulis dalam usaha menyiapkan penulisan ini.

Akhir sekali, penulis harapkan semoga usaha kecil ini diberkati *Allah*.

Wasallam.

Mohamad Fauzi Bin Ahmad,
Program Sajana Sains (Pengurusan),
IAB / UUM Kohort 4 1996 / 97,
01 Disember 1997 / 01 Sya'ban 1418.

DEDIKASI

Al Fatihah

*Untuk yang amat dikasihi
Bondaku Embon bt. Mohamad (3/73 - Selasa),
Ayahanda Ahmad bin Haji Othman (27/6/92 - Sabtu),
yang tidak sempat meraikan kejayaan ku ini,
semoga Allah mencucuri rahmat ke atas Roh mereka,
...Amin...*

*Untuk isteriku yang tercinta,
Azizah binti Haji Abdullah,
sekali lagi buat kali kedua kita berjauhan seketika,
namun doa mu sentiasa mengiringi ku,
percayalah...pengorbanan mu ini tetap ku kenang.*

*Untuk anaku yang dikasihi,
Muhammad Syafiq Fauzi,
yang sering ditinggalkan,
Baba tetap merindui diri mu dan ummi mu..*

*Tidak lupa kepada kaum keluarga,
kakak - kakak, abang - abang dan adik,
yang tidak pernah jemu memberi galakan,
kejayaan ini sesungguhnya kejayaan kita semua.*

WASSALAM

*Mohamad Fauzi bin Ahmad
01 Disember 1997 / 01 Sya'ban 1418
UUM SINTOK / Penaga S.P.U.*

KANDUNGAN

	Halaman
KEBENARAN MERUJUK TESIS	i
ABSTRAK (Bahasa Malaysia)	ii
ABSTRACT (Bahasa Inggeris)	iii
PENGHARGAAN	iv
DEDIKASI	v
KANDUNGAN	vi
SENARAI JADUAL	xi
SENARAI RAJAH	xiii

BAB SATU	PERNYATAAN MASALAH	
	1. I Pengenalan	1
	1.1.1 Konsep Pusat Kegiatan Guru	6
	1.1.2 Matiamat Pusat Kegiatan Guru	9
	1.1.3 Objektif Pusat Kegiatan Guru	10
	1.2 Pemyataan Masalah	12
	1.3 Matlamat Dan Objektif Kajian	14
	1.4 Kepentingan Kajian	15
	1.5 Batasan Kajian	17
	1.6 Pelan Pembentangan Tesis	18
	1.7 Kesimpulan	19

BAB DUA ULASAN KARYA

2.1	Pengenalan	20
2.2	Perkembangan Pusat Sumber Pendidikan Negeri Dan Pusat Kegiatan Guru	22
2.2.1	Pusat Sumber Pendidikan Negeri	23
2.2.2	Pusat Kegiatan Guru	25
2.3	Pusat Kegiatan Guru Luar Negara	30
2.4	Penyelidikan Yang Lepas	36
2.4.1	Persekitaran dan kemudahan di PKG	37
2.4.2	Sikap Guru	41
2.4.3	Kursus / Latihan / Program Dalam Perkhidmatan	45
2.4.4	Pentadbiran Pendidikan	52
2.4.5	Persepsi / Tanggapan Guru Terhadap Pusat Kegiatan Guru	54
2.5	Kesimpulan	59

BAB TIGA METODOLOGI KAJIAN

3.1	Pengenalan	61
3.2	Kerangka Konseptual	62
3.3	Definisi Operasi / Konsep	64
3.3.1	Persepsi	64
3.3.2	Pusat Kegiatan Guru	66
3.3.3	Demografi	68
3.3.4	Sikap	68

3.3.5	Kursus / Latihan / Program Dalam Perkhidmatan	71
3.3.6	Pentadbiran Pendidikan	73
3.4	Pembolehkan Kajian	75
	3.4.1 Pembolehkan Bersandar	75
	3.4.2 Pembolehkan Bebas	75
3.5	Hipotesis Kajian	76
3.6	Reka Bentuk Kajian	77
3.7	Populasi Kajian	78
3.8	Persampelan	79
3.9	Sumber Data	81
3.10	Kajian Rintis	82
3.11	Instrumen Kajian	83
3.12	Pengumpulan Data	86
3.13	Pengukuran Data	87
3.14	Analisis Data	87
3.15	Kesimpulan	89

BAB EMPAT ANALISIS DAPATAN KAJIAN

4.1	Pengenalan	90
4.2	Latar Belakang Populasi Kajian	90
4.3	Latar Belakang Responden	91
4.4	Pulangan Alat Kajian	92

4.5 Analisis Deskriptif	92
4.5.1 Faktor Sikap Guru	93
4.5.2 Faktor Persekitaran Dan Kemudahan Di Pusat Kegiatan Guru	96
4.5.3 Faktor Kursus / Latihan Program Dalam Perkhidmatan	99
4.5.4 Faktor Pentadbiran Pendidikan	102
4.6 Analisis Inferensi	105
4.6.1 Hipotesis Satu	106
4.6.2 Hipotesis Dua	110
4.6.3 Hipotesis Tiga	114
4.7 Kesimpulan	117

BAB LIMA **PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN**

5.1 Pengenalan	119
5.2 Hasil Kajian	119
5.2.1 Pengaruh Faktor Demografi	121
5.2.2 Pengaruh Faktor Persekitaran Dan Kemudahan Di Pusat Kegiatan Guru	121
5.2.3 Pengaruh Faktor Sikap Guru	124
5.2.4 Pengaruh Faktor Kursus / Latihan / Program Dalam Perkhidmatan	127
5.2.5 Pengaruh Faktor Pentadbiran Pendidikan	130
5.3 Kekangan Bagi Pusat Kegiatan Guru	134
5.4 Cadangan Untuk Meningkatkan Penglibatan Guru Di Pusat Kegiatan Guru	135

5.5 Implikasi Kajian	138
5.6 Cadangan Kajian Akan Datang	140
5.7 Kesimpulan	141
RUJUKAN	143
LAMPIRAN	
Lampiran 1 : Carta Gannt Tesis	151
Lampiran 2 : Soal Selidik Kajian	152
Lampiran 3 : Surat Sokongan Kajian EPRD	162
Lampiran 4 : Surat Sokongan Kajian JPN	163
Lampiran 5 : Pekeliling KP (BTP) 8804 / 23 Jld. 1/(54)	165
Lampiran 6 : Senarai Sekolah Yang Teriibat	167
Lampiran 7 : Pengiraan Saiz Sampel	168
Lampiran 8 : Jadual Pemilihan Sampel Secara Heuristic	169

SENARAI JADUAL

	Halaman
Jadual 3.7 (a) : Senarai Sekolah Menengah Daerah Seberang Perai Utara	78
Jadual 3.7 (b) : Senarai Sekolah Rendah Daerah Seberang Perai Utara	78
Jadual 3.13 : Nilai Skor Bagi Soal Selidik	87
Jadual 4.3 : Latar Belakang Responden Mengikut Demografi	91
Jadual 4.5.1 : Min Faktor Sikap Guru Terhadap Pusat Kegiatan Guru	93
Jadual 4.5.2 : Min Faktor Persekitaran Dan Kemudahan Di PKG	96
Jadual 4.5.3 : Min Faktor Kursus / Latihan / Program Dalam Perkhidmatan Terhadap PKG	99
Jadual 4.5.4 : Min Faktor Pentadbiran Pendidikan Terhadap PKG	102
Jadual 4.6.1.1 : Keputusan Ujian $-t$ Bagi Persepsi Guru Terhadap Pusat Kegiatan Guru Berdasarkan Jenis Sekolah	107
Jadual 4.6.1.2 : Keputusan Ujian $-t$ Bagi Persepsi Guru Terhadap Pusat Kegiatan Guru Berdasarkan Lokasi Sekolah	107
Jadual 4.6.1.3 : Keputusan Ujian Analisis Varian Sehalah (One Way Anova) Berkenaan Persepsi Guru Tentang Kecanggihan Alat Bantu Mengajar Di Sekolah Berdasarkan Lokasi Dan Jenis Sekolah	108
Jadual 4.6.2 : Keputusan Ujian Korelasi Di antara Pembolehubah $-$ Pembolehubah Bebas Dengan Pembolehubah Betsandar (Iaitu Persepsi Guru)	111

Jadua 14.6.3.1	: Keputusan Ujian Regresi Berganda <i>Stepwise</i> Bagi Pembolehubah <i>Peramal</i> Persepsi Guru Terhadap Pusat Kegiatan Guru (N = 341)	115
Jadual 4.6.3.2	: Keputusan Ujian Regresi Berganda <i>Stepwise</i> Bagi Pembolehubah <i>Peramal</i> Persepsi Guru Terhadap Pusat Kegiatan Guru (N = 341)	116
Jadual 4.7	: Ringkasan Keseluruhan Ujian Hipotesis	118
Jadual 5.2.3.1	: Jarak Antara Rumah Ke Pusat Kegiatan Guru (PKG)	125
Jadual 5.23.2	: Jarak Antara Sekolah Ke Pusat Kegiatan Guru (PKG)	125
Jadual L1	: Pelan Perancangan Bagi Menyiapkan Tesis	151
Jadual L6	: Senarai PKG Dan Sekolah Kajian	167

SENARAI RAJAH

Hataman

Rajah 3.2 : Model Kerangka Konseptual Kajian

63

Sekolah Siswazah
(Graduate School)
Universiti Utara Malaysia

PERAKUAN KERJA KERTAS PROJEK
(Certification Of Project Paper)

Saya, yang bertandatangan, memperakukan bahawa
(I, the undersigned, certify that)

MOHAMAD FAUZI BIN AHMAD

calon untuk Ijazah
(candidate for the degree of) Sarjana Sains (Pengurusan)

telah mengemukakan kertas projek yang bertajuk
(has presented his/her project paper of the following title)

PERSEPSI GURU TERHADAP PUSAT KEGIATAN GURU (PKG).

seperti yang tercatat di muka surat tajuk dan kulit kertas projek
(as it appears on the title page and front cover of project paper)

bahawa kertas projek tersebut boleh diterima dari segi bentuk serta kandungan,
dan meliputi bidang ilmu dengan memuaskan.
(that the project paper is acceptable in form and content, and that a satisfactory
knowledge of the field is covered by the project paper).

Nama Penyelia Encik Hasbullah bin Ashari
(Name of Supervisor):

Tandatangan
(Signature)

Tarikh
(Date)

: 3/12/17

BAB SATU

PERNYATAAN MASALAH

1.1 PENGENALAN

Pada hari ini, kita didepankan dengan beberapa terminologi baru seperti konsep globalisasi, *borderless world*, multimedia, *video • disc*, CD – ROM dan *supercorridor highway*. Beberapa inovasi telah juga diusahakan dari masa ke semasa tetapi impak **pada dunia** seperti di sekolah dan institusi pengajian tinggi masih belum begitu ketara lagi. Walau bagaimanapun kecanggihan teknologi yang dapat membantu pendidik dalam proses pengajaran • pembelajaran dengan iebih efisien dan berkesan sudah **meresap** ke sekolah, ke maktab, dan ke institusi pengajian tinggi. Mahu tidak mahu pendidik perlu menyesuaikan diri mereka dengan *trend* dan keperluan semasa. Mereka perlu membuat refleksi **pada** proses penyampaian pengajarannya, melihat, mengukur kesesuaian tahap • tahap kemahiran dan kaedah – kaedah “ *survival* “ yang diamalkan sama ada boleh bertahan lagi atau perlu dibuat pembaharuan.

The contents of
the thesis is for
internal user
only

RUJUKAN

- Abbas Yusuf (1991), ***Persepsi Pelajar Terhadap Peranan Guru Bimbingan Dan Kaunseling Di Negeri Pontianak Indonesia***, Tesis Master Sains, Serdang : Universiti Pertanian (Putra) Malaysia.
- Abd. Rahim Said & Mansor Ahmad Saman (1986), ***Asas Pengurusan Personel***, Petaling Jaya : Penerbitan Fajar Bakti Sdn. Bhd.
- Abd. Rahman Daud (1995), ***Faktor – Faktor Yang Perkaitan Dengan Penggunaan Alat Teknologi Pendidik Di Kalangan Guru, Jurnal Guru***, Kuala Lumpur : Jawatankuasa Pengeiola Perayaan Hari Guru Peringkat Kebangsaan Edisi 7, 16 Mei 1995.
- Abdul Latif Hj. Gapor (1989), ***Hubungan Di Antara Pembolehubah Terpilih Guru Dengan Suatu Inovasi : Kes Pusat Sumber Pendidik-an Negeri***, Tesis Sarjana Pendidikan, Pulau Pinang : Universiti Sains Malaysia.
- Adams, E. (1975), ***In – Service Education And Teachers Centres***, Oxford : Pergamon Press.
- Ahmad Sarji Abdul Hamid (1994), ***Perkhidmatan Awam Di Malaysia : Satu Peralihan Paradigma Kerajaan Malaysia***, Kuala Lumpur : Percetak National Malaysia Berhad.
- Allport, G. W. (1954), ***Handbook Of Social Psychology***, Wokingham : Addison Wesley Publishing Company.
- Aziz Khosh – Chashmi (1983), ***A Survey Of The Opinions Of Selected Secondary School Teachers Concerning In – Service Training In Educational Media***, Dissertation Abstracts International, 44(4): 964 s 4p Louisiana State: o n E d . D., Louisiana State University And Agricultural And Mechanical College.
- Bahagian Teknologi Pendidikan (1992), ***Konsep Dan Pengoperasian PKG***, Kuala Lumpur : Kementerian Pendidikan Malaysia (BTP).

- Baird, Ronald J. (1972), *Contemporary Industrial Teaching*, Chicago : Goodheart Wilcox Co.
- Barlow, M. (1971), *Professional Development In Vocational Teacher Education*, *American Vocational Journal* 1971, 46 (9) : 30.
- Crossin, P.B. (1981), *Participation In Teachers' Centers And Perceived Impact Upon Teacher Behaviour In The Classroom*, Ed. D. Dissertation, Columbia : Columbia University Teachers College.
- Devaney, K. (1980), *Ingredient Of Teacher Centers Uniqueness, Action In Teacher Education*, 2, 45 – 47, Spring : U.S.A.
- Droba, D. D. (1933), *The Nature Of Attitude*, *Journal Social Psychology* 4 : 444 – 463.
- Egins, D. E. (1987), *Teachers' Perceptions Of The Impact Of The District Of Columbia Teacher Center On Teaching Effectiveness*, Ed. D. Dissertation, U. S. A. : University Of George Washington.
- Farquhar, E. C. (1982), *Teacher Centers : Alternative Structures And Value Purposes*, Ph. D. Dissertation, California : University Of Southern California.
- Feiman, S. (1978), *Teacher Centers : What Place In Education ?*, Chicago : The University Of Chicago.
- Gagne, R. M. (1983), *The Conditions Of Learning Ed 3*, Tokyo : Holt Saunders.
- Gordon, J. A. (1979), *A Design For Meeting The Perceived Staff Development And In – Service Education Needs Of Rural Teachers Through The Development Of A Teacher Center*, Dissertation Abstracts International, 40 : 3240, New York : Ed. D. Dissertation, State University Of New York.
- Guedry, P. A. (1973), *A Study Of Factors Related To The Use Of Instructional Media By Classroom Teachers In Selected Louisiana Parishes*, Dissertation Abstracts International 33(12) : 6970 – A, Louisiana State : Dissertation Ph. D., The Louisiana State University and Mechanical College.

- Hamilton, M.Ed. (1978), *Compararisons Among Literature Concerning Staff Development, Teacher Centers And Federal Legislation For Teacher Centers*, Dissertation Abstracts Insternational, Kansas : University Of Kansas.
- Hannigan, J. A. & Ester, G. E. (1978), *Media Centers Facilities Design*, Chicago : American Library Association, 29.
- Hapgood, M. (1975), *Supporting The Learning Teacher : A Source Book For Teacher Centers*. New York : Agathon Press.
- Homan, G. C. (1950), *Human Group*, New York : Harcourt, Brace And World.
- Hunt, D. (1978), *Teacher Centers As Person ~ In ~ Relation And Program*, Chicago : The Universiti Of Chicago.
- Husen, T & Postlethwaite, T.N. (1985), *International Encyiopedia Of Education*, Oxford : Pergamon Press.
- Ismail Yussof (1993), *Kepimpinan Dan Keberkesanan Kerajaan Tempatan Di Semenanjung Malaysia*, Tesis Sarjana (Tanpa Diterbitkan), Pulau Pinang : Universiti Sains Malaysia.
- Jain, M. S. (1984), *A Survey Of Perceptions At Elementary, Middle / Junior High, And High School Levels Of Selected Teacher Education Centers*, Dissertation Abstracts International, 1985, 46 : 1253, Florida : Ph. D. Dissertation, University Of South Florida 1984.
- Jeffreys, A. R. (1983), *A Historical And Projective Case Study of A Teacher Center In A Rural Country School System (Alabama)*, Ed. D. Dissertation, Alabama : University Of Alabama.
- Johari Mat (1979), *Regional Development In West Malaysia : A Comparative Effactiveness Study O f JENGKA, DARA, KEJORA, And KETENGAH*, PHD. Dessertation, California : University Of Southern California.
- Jones, S. M. (1983), *Incentives For Teachers : What Motivates, What Matters*, Educational Administration Quarterly, 22 (3) : 54 -79.
- Kamaruddin Hj. Kachar (1983), *Pengetua Sebagai Pemimpin Pendidikan Dan Pentadbiran*, Jurnal PKPSM : 52 – 62.

- Kementerian Pendidikan Malaysia (1981 a), ***Pusat Sumber Pendidikan Negeri Kelantan, Pahang, Terengganu dan Kedah***, Kuala Lumpur : Bahagian Perancangan Dan Penyelidikan Dasar Pendidikan (EPRD).
- Kementerian Pendidikan Malaysia (1981 b), ***Pusat Sumber Pendidikan Negeri***, Kuala Lumpur : Bahagian Perancangan Dan Penyelidikan Dasar Pendidikan (EPRD).
- Kementerian Pendidikan Malaysia (1981 c), ***Kajian Mengenai Kursus Dafam Perkhidmatan 1980 – 1981***, Kuala Lumpur : Bahagian Perancangan Dan Penyelidik Dasar Pendidikan (EPRD).
- Kementerian Pendidikan Malaysia (1982), ***Report Of A Study Tour To Netherlands, Great Britain, India And Sri Langka***, Kuala Lumpur : Bahagian Perancangan Dan Penyelidikan Dasar Pendidikan (EPRD).
- Kementerian Pendidikan Malaysia (1987), ***Laporan Seminar - Pengurusan Pusat Sumber Pendidikan Negeri***, Kuala Lumpur : Bahagian Penyelidikan dan Perancangan Pendidikan (EPRD).
- Kementerian Pendidikan Malaysia (1990), ***Teknologi Pendidikan Dapat Membantu Menjayakan Sistem Pendidikan Negara***, **Bulletin Teknologi Pendidikan**, Kuala Lumpur : Ampang Press Sdn. Bhd.
- Kerlinger, F. (1973), ***Foundations OF Behavioural Research***, New York : Holt, Rinehart And Winston.
- Levine C. & Horwitz R. (1976), ***The Teacher Center Inc. (Newhaven, Connecticut) : A Case Study***. **Educational Leadership USA 33 (6) March 1976**, Association For Supervisors And Curriculum Development.
- Linda Ankrah D.L. (1977), ***Teachers Groups And Centres In Developing Countries***, London : Time Pt.
- Mann, L. (1972), ***Social Psychology***, Australia : John Wiley & Son, Pty. Ltd.
- Massaro, G. A. (1973), ***Media Use As Related To in - Service Education***, **Dissertation Abstracts International, 33 : 4041 - 4015A**, Columbia : Dissertation Ed. D., Columbia University.

- Massey, S. (1980), *Teaching Adult Professional*, Journal Of Staff Development, October' 80, 1 : 113.
- Mazni Mohamed (1996), *Komitmen Terhadap Organisasi Di Kalangan Pekerja Perkilangan Elektronik : Analisis Di Negeri Kedah*, Tesis Master Sains (Mgmt.), Sintok : Universiti Utara Malaysia.
- Mohamed Nor Ismail (1992), *Pengoperasian Pusat Kegiatan Guru Dari Sudut Perjawatan Dan Kewangan Serta Rancangan Pembangunan*, Pusat Putra Kajang : Kettas Ceramah 24 hb. Februari.
- Mosher, G. W. (1984), *Teacher Initiated Projects : Strengthening The Role Of The Teacher As A Participant In Education Change*, Ph. D. Dissertation, U S. A. : Washington University.
- Moulin, N. M. (1980), *Guidelines For In - Service Programs For Elementary School Teachers In The State Of Rio De Janeiro*, Dissertation Abstracts International, July 1981, 42 : 177 - A, California : Dissertation Ph. D., Universiti Of California
- Nadler , Leonard (1970), *Deveioping Human Resources*, Houston : Gulf Publishing Co.
- Norfleet W.R , William J.S. (1984), *Introduction To Applied Demography*, USA : Saga Publications Inc.
- Normah Chik (1996), *Kajian Penilaian Ke Atas Kebergunaan Pusat Kegiatan Guru (PKG)*, Seminar Kebangsaan Penilaian KBSM - Isu Dan Hala Tuju Strategik Ke Arah Abad 21 (2 - 6 Sept. 19%), Sri Layang , Genting Highlands : Institut Aminuddin Baki, Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Oja , S. (1980), *Adult Development Is Implicit In Staff Development*, Journal Of Staff Development, October' 80, 1 : 7 - 56.
- Omar Zakaria (1996), *Persepsi Guru terhadap Kewujudan Pusat Kegiatan Guru*, Tesis Sarjana, Bangi : Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Othman Jantan (1993), *Ucapan Taklimat Pengoperasian Pusat Kegiatan Guru Kepada Pengetua / Guru Besar Daerah Hulu Selangor*, Pusat Kegiatan Guru Sungai Choh, Rawang.

- Persatuan Teknologi Pendidikan Malaysia (1995), ***Penerimaan Guru Terhadap Pusat Kegiatan Guru, Satu Kajian Di Kota Marudu, Sabah***, Holiday Inn, Kuching, Serawak : Konvensyen Teknologi Pendidikan (3 – 6 November, 1995).
- Ritter, D. E. (1972), ***The Effectiveness Of Selected Multi Media Workshops On Teaching Instructional Practices***, Dissertation Abstracts International, **32** : 288 – 189 – A, Indiana State : Dissertation Ed. D., Indiana University.
- Robert, Elizabeth A. (1979), ***The Organization And Management Of Educational Technology***, London : Croom Helm.
- Roediger, H.L., Rushton J .P., Lapaldi E.D. & Paris S. G. (1984), ***Psychology***, Boston : Toronto Little, Brown & Company, Inc.
- Roth, R. A. (1975), ***Individualized In Service Program Model For Competency Development : In Service Education Program To Improve Teaching Competences Selected Papers***, ATE Bulletin, **39**, 21.
- Schimeder, A. (1978), ***Teacher Centering In America***, ERIC Document Reproduction Service No. ED. 093 – 856, Madison, Wisconsin : University Of Wisconsin College Of Education.
- Schmid, W.T. (1980), ***Media Center Management***, New York : News Hasting House Publication.
- Sekaran, U (1992), ***Research Methods For Business : A Skill Building Approach (2 nd Ed)***, New York : John Wiley & Sons.
- Sharif Mahat (1987), ***Penubuhan Pusat Sumber Pendidikan Negeri Terengganu - Satu Kajian Kes***, Tesis Sarjana, Kuala Lumpur : Universiti Malaya.
- Sibalwa, D. M. (1983), ***A Descriptive Study To Determine The Effect That Training, Experience And Availability Have On Use Instructional Media In The Classroom By Pre – Service Teachers***, Dissertation Abstracts International, **44 (3)** : 650– A.
- Smith, M. (1986), ***A Repertory Grid Analysis Of Supervisory Jobs***, Applied Psychology - An Intemation Review, Vol. 35.

- Smith, A.L. (1982), *Teachers' Perception Of A Teachers' Center : Implications For Use / Non Use*, Doctoral Dissertation, Columbia University : Teacher College.
- Steers R.M. (1977), *Organizational Effectiveness : A Behavioral View*, Santa Monica, California : Goodyear Publishing Company, Inc.
- Stoner, James A.F. And Wankel, Charles (1994), *Pengurusan (Terjemahan) Edesi Ketiga*, Petaling Jaya : Amiza Publishing Sdn. Bhd.
- Sufean Hussin (1995), *Pusat Kegiatan Guru : Status Pengurusan Dan Penggunaan D a l a m meningkatkan Profesionalisme G u r u*, *Jurnal Pendidikan* 1996, Jld.17, 97 – 107, Kuala Lumpur : Fakulti Pendidikan Universiti Malaya.
- Sulaiman Daud (1992), *Kata Aluan - Konsep Dan Pengoperasian PKG*, Kuala Lumpur : Bahagian Teknologi Pendidikan, Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Encyclopaedia (1994), *The New Encyclopaedia Britannica* Vol. 4, Fifteenth Edition, Chicago USA : Encyclopaedia Britannica Inc.
- Vias, R. (1993), *Pengurusan Pusat Sumber - Seminar Nasional Ke 3 Pengurusan Pendidikan, Senario Masa Kini, Gerak Tuju Masa Hadapan (25 – 27 November' 93)*, Sri Layang, Genting Highlands : Institut Aminuddin Baki (IAB),Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Walsh, A. (1990), *Statistics For The Social Sciences*, New York : Harper & Row Publisher.
- Wan Mohd. Zahid Mohd. Noordin (1993), *Pengisisan Wawasan Pendidikan, Seminar Pendidikan Nasional Peringkat Negeri Pulau Pinang 18 September, 1993*, Pulau Pinang : JPN P. Pinang.
- Willie, F.A. (1981), *The Pittsford, New York Teacher Center : An Analysis Of Teachers' Perception Of Organization*, *Dissertation Abstracts International*, 42, 667, Buffalo : Ed. D. Dissertation, State University Of New York.

- Wood, M. J. (1979), *A Survey Of Teacher Interests In The Baltimore Teacher Center*, Tesis Ed. D., Baltimore : Temple University Baltimore.
- Yahaya Hj. Ahmad (1982), *Persepsi Pelajar-Pelajar Sekolah Menengah Terhadap Perkhidmatan Bimbingan & Kaunseling*, Latihan ilmiah, Bangi : Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Zainal Hj. Abd. Majid (1987), *Peranan Pegawai Peiajaran Daerah Dalam Pentadbiran Pendidikan Di Negeri Sembilan*, Tesis Sarjana, Bangi : Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Zulkifli Md. Yusof (1992), *Pusat Kegiatan Guru Dari Sudut Pandangan Guru Besar*, Persidangan Kebangsaan Penyelaras PKG Seluruh Malaysia (11 - 15 Oktober), Rosa Pasadena, Cameron Highland, Pahang Darul Makmur.
- Zulkifli Yusoff (1997), *Pengurusan Pusat Kegiatan Guru, Konvensyen PKG Kebangsaan (25 – 28 April, 1997)*, Hotel Primula Park Royal), Kuala Terengganu : Pusat Sumber Pendidikan Negeri (PSPN) Kelantan.